

רמת חרדיות ביישובים ובאזורים סטטיסטיים¹

מיפוי התפרוסת הגאוגרפית של האוכלוסייה, לפי רמת חרדיות, מתבסס על אחוז המצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת: אגודת ישראל- דגל התורה" וש"ס בבחירות לכנסת ה-16, ה-17 ו ה-18, בשנים 2003, 2006 ו-2009, בהתאמה. סיווג היחידות הגאוגרפיות – יישובים ואזורים סטטיסטיים (ביישובים שנחלקים לאזורים סטטיסטיים) נעשה בהתאם לשני קריטריונים. הקריטריון הראשון היה אחוז ההצבעה לשתי המפלגות הנ"ל, והקריטריון השני היה אחוז ההצבעה ליהדות התורה המאוחדת מכלל המצביעים.

בהתאם לקריטריונים אלה סווגו היחידות הגאוגרפיות ל-12 רמות של הומוגניות חרדית. למרות שש"ס אינה מפלגה חרדית כמו יהדות התורה המאוחדת, הוחלט שההתייחסות אל מצביעה כאל "חרדים" תהיה רק כאשר הם מתרכזים באזור סטטיסטי שבו במקביל, לפחות 5% מהאוכלוסייה הצביעו עבור יהדות התורה המאוחדת. ההנחה היא שאם מצביעי ש"ס גרים באזור שיש בו ריכוז חרדי, קיימת סבירות גבוהה שהם חרדים. היחידות הגאוגרפיות שסווגו כ"לא חרדיות כלל", כלומר אזורים סטטיסטיים ויישובים שבהם אחוז ההצבעה עבור יהדות התורה המאוחדת וש"ס יחדיו היה פחות מ-10%, לא הוכנסו למודל.

להלן לוח המציג את הקריטריונים לקביעת רמת הומוגניות החרדית, כאשר הערך "1" מורה כי האוכלוסייה היא הומוגנית מאוד ואילו הערך "12" מציינ כי היא הטרוגנית במידה רבה.

רמות מקובצות של הומוגניות חרדית

12 הרמות של הומוגניות חרדית חולקו לארבע קבוצות. קבוצה א זהה לרמה 1, והיא מאפיינת את אזורי הגרעין החרדיים. קבוצה ב כוללת את רמות 2, 3, 4, 5 ו-6, קבוצה ג כוללת את רמות 7, 8 ו-9, וקבוצה ד כוללת את רמות 10, 11 ו-12.

¹ להסברים נוספים ראה נייר העבודה של גורביץ נורמה (ז"ל) וכהן-קסטרו אילת " החרדים: תפרוסת גיאוגרפית מאפיינים דמוגרפים, חברתיים וכלכליים של האוכלוסייה בישראל 1996-2001". נייר העבודה נמצא באתר הלמ"ס בכתובת: www.cbs.gov.il/www/publications/int_ular.pdf

אפיון האוכלוסייה החרדית התבצע באמצעות השוואת מידת השונות בתכונות בין האוכלוסייה המתגוררת באזורי "הגרעין" החרדיים (קבוצה א), לבין אזורים "מעורבים" שהוגדרו כחרדיים ברמות שונות (קבוצות ב-ד). בנוסף על כך, בוצעה השוואה בין התכונות של ארבע הקבוצות הללו לבין האוכלוסייה ההטרוגנית ביותר בהקשר זה – כלל היהודים בישראל. המאפיינים של חמש קבוצות אלו מוצגים בלוח "תכונות אוכלוסייה על-פי רמות מקובצות של הומוגניות חרדית" המרכז ומשווה את הממצאים בשנים 2003, 2006 ו-2008.

הקריטריונים לסיווג רמת ההומוגניות של האוכלוסייה באזורים שהוגדרו כחרדים

רמת הומוגניות חרדית	רמת הומוגניות חרדית מקובצת	קריטריונים לדירוג
1	א	70% ומעלה מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הגיע ל-50% ומעלה
2	ב	בין 50% ל-69% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הגיע ל-50% ומעלה.
3	ב	70% ומעלה מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 40% ל-49%.
4	ב	בין 50% ל-69% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 40% ל-49%.
5	ב	70% ומעלה מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 25% ל-39%.
6	ב	בין 50% ל-69% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 25% ל-39%.
7	ג	בין 25% ל-49% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 25% ל-39%.
8	ג	70% ומעלה מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 10% ל-24%.
9	ג	בין 50% ל-69% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 10% ל-24%.
10	ד	בין 25% ל-49% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 10% ל-24%.
11	ד	בין 10% ל-24% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא יותר מ-10%.
12	ד	בין 25% ל-49% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס. מתוך כלל המצביעים, אחוז מצביעי "יהדות התורה המאוחדת" הוא בין 5% ל-10%.
שאר האזורים – אזורים "לא חרדיים"		פחות מ-10% מצביעים למפלגות "יהדות התורה המאוחדת" ו"ש.ס.